

L'inici d'una nova etapa

Partidari de l'enteniment amb el partit que ara governa la Generalitat de Catalunya, però sobre unes premisses per ara inexistentes, Raimon Obiols, secretari general del PSC-PSOE, parla, ací, de quines són aquestes bases sobre les quals hauria de començar a discórrer una nova etapa.

A. Maresma Matas

S'ha dit que no es un líder carismàtic. Ell es defineix com «un punt d'equilibri» dins el socialisme català. No li agrada la política-espectacle, creu que el polític modern ha d'anar per uns altres camins. Alt, un metre noranta-dos, bell, ros, seriós, tossut i amb cara d'etern capficat. Té un paper difícil. És el líder de l'oposició al govern de la Generalitat. És el secretari general d'un partit que, de cada tres eleccions, en guanya qua-

si sempre dues, però fa temps que no pot destapar xampany quan allò que toca votar és el govern de Catalunya.

Diu que no val la pena parlar de la seua història personal, que tothom ho sap tot: que si era geòleg, que si la seva cara es la del Sant Jordi que va pintar el seu pare —l'artista Josep Maria Obiols—, que si el seu nom no és Raimon —que aquest era el seu nom de guerra—, que si... Ens fa una concessió. Ens explica: «Quan vaig començar a fer política, ara fa vint-i-set anys, vaig posar-me una condició. Que, quan caigués la dictadura, ple-

garia. Em vaig equivocar en dues coses. La dictadura no va caure, i jo continuo fent política.»

—*Després de fer-se pública la sentència sobre Banca Catalana, vostè va demanar un gest per iniciar una nova etapa política basada en el diàleg. Parlava de passar pàgina. El president Pujol en el seu discurs a la Festa de CDC va parlar de girar full. ¿S'ha sentit contestat pel discurs? ¿Quina anàlisi en fa?*

—El gest no s'ha produït. El discurs contenia l'acceptació de l'inici

d'una nova etapa política de Catalunya, però formulada com l'acceptació d'una idea respecte a la qual marca distància: «Hi ha gent que diu que s'ha de produir un determinat canvi; doncs, jo també ho dic. Hi ha gent que diu que s'ha de girar full... però hi ha uns que ho poden fer més que altres, etcètera».

Pel que es veu, es pot interpretar una certa acceptació que pot ser positiva, però es formulada d'una manera genèrica i expressada en termes reticents. El que a mi m'interessa són els continguts polítics, que per ara no existeixen; per tant, no hi són, Mentrestant, estem a l'espera.

—*¿I els plantejaments polítics del*

«La nostra presència a TV3 ha estat escadussera».

seu partit per demanar una nova etapa quins són?

—Nosaltres ho plantejem des de l'anàlisi d'una política que s'ha estat fent i que no ha donat resultats positius. És la política d'identificació que es fa de la Generalitat i el Consell Executiu, i fins i tot, amb una persona. La nostra creença és que la força de la Generalitat i el seu desenvolupament passa pel manteniment d'una Generalitat unitària, oberta, que sigui una instància institucional de tots els catalans, més enllà que hi hagi una majoria parlamentària. L'etapa unitària de la Generalitat provisional va tenir més força que la que va tenir després i encara tenim ara.

¿Pot posar exemples de com hauria de ser aquest diàleg?

—En el Patronat pro-Europa no hi ha persones que representin diverses opcions, no hi ha ni tan sols gent d'ERC, que forma calició amb el govern. A la política europea tampoc no hi ha col·laboració. També, simplement, constato que, des que hi ha TV3, la nostra presència sempre ha estat escadussera. Jo, personalment, no hi he posat mai els peus, perquè no he estat convidat a anar-hi.

Tot això, ho dic en funció que un autogovern català n ha de ser jacobí, i, en canvi, ho és. Per exemple, és molt estesa la idea que el govern de la Generalitat no ha de col·laborar amb altres institucions. Això es va veure molt bé amb el tipus de reacció que es va produir després del pacte cultural. Pel que tinc entès, el president de la Generalitat ha comentat, més d'una vegada, a interlocutors de molta representativitat, que la signatura del pacte cultural «no havia estat un dels errors, sinó el principal error del seu mandat». Ell considera que tot ha de passar per una determinada instància i, per tant, rebutja una determinada idea de col·laboració amb altres insti-

tucions, en especial, amb altres administracions locals.

La situació actual de Catalunya pot tenir dues evolucions. La simple continuïtat, que ha estat de controvèrsia i confrontació entre les forces catalanes, entre les diferents administracions, entre el govern de la Generalitat i el de l'estat. O bé aquesta nova etapa de coordinació i compromisos. Torno a repetir que estem a l'espera.

—*¿Per què basa la seva política d'oposició a denunciar aquesta manca de diàleg? ¿Després d'haver-lo demanat, creu que pot donar resultat?*

—Jo crec que sí que en dóna. Cada vegada hi ha més sectors que pensen això, en el món econòmic, el cultural i en els mitjans de comunicació. Inclús, en el mateix grup majoritari. Per exemple, les preses de posició del president de Convergència Democràtica van per aquesta línia, de moment. Tenim un contacte molt més fluid amb dirigents de Convergència que són més receptius a aquests plantejaments i, també, cal tenir en compte la posició d'Unió Democràtica en aquest sentit. És lògic.

—*Parlant d'Unió Democràtica, precisament aquest partit s'ha ofert per fer de pont entre CDC i el PSC, per tal d'aconseguir aquesta nova època.*

—Les resolucions d'Unió m'han semblat positives. Em congratula que hi hagi una direcció més unificada. I aquesta presa de posició darrera que han pres en el sentit que apuntes em sembla interessant, en la mesura que sintonitza amb les nostres posicions.

—*¿Creu que en política es pot fer un guió sense bons i dolents?*

—No hi ha d'haver desqualificacions, els bons catalans i els que no són bons catalans, sinó que han d'existir el reconeixement que hi ha projectes diferents que corresponen a interessos diferents, però que tenen un denominador comú de caràcter democràtic i catalanista que permeten una col·laboració.

El moment de l'etapa unitària de Catalunya no s'ha acabat, perquè hi ha molta cosa a fer conjuntament.

—*¿Però, per exemple, en la Llei de Divisió Territorial de Catalunya d'Administració Local serà difícil pactar?*

—Nosaltres treballem per arribar a un acord, encara que hi ha punts de vista diferents, però no posicions tancades, només en algun pacte concret. Els punts de diferència eren els de la institucionalització de les comarques, la seva representació política i, des-

DOMENEC UNIBERT

prés, tot el problema de l'àrea metropolitana i la necessitat d'un ens local que faci front als problemes de la conurbació de Barcelona.

No es pot parlar d'un acord, perquè no n'hi ha, però cada vegada hi ha més aproximació i, per descomptat, nosaltres esgotarem totes les possibilitats per tal d'aconseguir-la. Seria molt negatiu que aquesta llei sortís aprovada només amb el vot de la majoria.

—*¿Fins a quin punt el PSC està disposat a pactar el tema de la cooperació metropolitana?*

—Seria pràcticament impossible per a nosaltres votar una llei que signifiqués la pura i simple supressió de l'ens metropolità, perquè representa interessos socials molt amplis que ho considerarien com un gest hostil. L'entitat metropolitana té una plena justificació amb arguments d'indole tècnica, però també hi ha raonaments d'equilibri contra les desigualtats socials que s'expressen sobre el territori.

Si la llei acceptés la desaparició d'un ens local metropolità, es produïrien tres conseqüències: primera, una reacció molt dura per part del món científic i tècnic (geògrafs, urbanistes, arquitectes), al marge de la seva posició política i ideològica; segona, hi hauria una reacció dels ajuntaments metropolitans, que ho interpretarien com un fet lesiu per als seus interessos, i en tercer lloc, un vot al Parlament que només seria el de la majoria.

—*I, a vostè, això que li diguin sucursalista...*

—*¡Ah!, jo no tinc cap vivència especial sobre la qüestió, cadascú es lliure de triar les seves idees i els seus plantejaments. El que importa són els resultats. Efectivament, hem estat atacats molt durament, sobretot per la nostra relació amb el PSOE. Però jo considero que els fets van demostrar que vam fer bé en el moment de plantejar la unitat socialista de Catalunya. Va ser una opció correcta, una opció intel·ligent, no sols política, sinó comunitària.*

Una de les qüestions que nosaltres ens plantejàvem en el moment de la confluència dels socialistes a Catalunya era construir un gran instrument polític i de socialització que evités qualsevol risc d'escissió comunitària a Catalunya. Si a Catalunya hi hagués hagut una escissió entre el socialisme independent i el socialisme sucursalista, s'hauria produït un afebliment de l'esquerra, però, també, alguna cosa: una escissió comunitària.

—*Actualment, és obvi, però, que, Convergència, també la voten immigrants.*

—És lògic i positiu. Hem d'anar-nos acostumant al fet que les diferents formacions polítiques de Catalunya rebin suport d'uns sectors o d'uns altres, en funció d'afinitats en un projecte i no per qüestions d'origen o de llengua.

Però, en aquest sentit, nosaltres, hem fet una tasca important. A vegades, quan veig el grup parlamentari de la majoria i constato la no-presència de cap parlamentari d'origen no estrictament autòcton o català, ho considero una distorsió de la realitat.

Quan ens consideren sucursalistes, em penso que som més nacionals que els altres, en la mesura que en els nostres rengles se sumen tots els sectors de la nacionalitat, de la societat catalana; per tant, tenim en els nostres rengles el futur comunitari de Catalunya.

—*El seu partit ensopega sempre amb la pedra de les eleccions autonòmiques. Davant aquest fet, ¿no es plantegen un canvi de formulació del seu nacionalisme que pugui atraure més fàcilment la gent del carrer que les propostes de diàleg?*

—*(Per primera vegada riu) ¿Què vol dir? ¿Que hem de fer canvis?*

—*¡Home, canvis! Més aviat pregunto si vostès tenen una proposta per recuperar la imatge nacionalista, que està clar que condiciona els resultats electorals.*

—*¡Vejam! L'enfortiment de Catalunya no s'ha de basar en un partit, sinó en una col·laboració. Això, la gent del carrer ho entén, i no tan sols ho entén, sinó que ho desitja i ho exigeix.*

La idea que tots els mals vénen de l'enemic exterior, sigui Felip V, Franco o Felipe González, no s'aguanta, és una idea desestabilitzadora. Hi ha una institució autonòmica a l'Estat espanyol, que tindrà els seus defectes —com totes les coses humanes—, però que és un instrument. Per fer això, es requereix una negociació intel·ligent, no el joc estèril de l'enfrontament permanent i l'afirmació en base a la confrontació. La majoria creu que, per avançar, és millor negociar amb intel·ligència. El tema olímpic ha estat un paradigma que la gent ha vist, ha sentit i ha entès.

A Catalunya hi ha una realitat nacional, però també hi ha, com en tota societat industrial o postindustrial d'Europa Occidental, contradiccions, realitats socials diferents. Hi ha dretes i esquerres, i per tant, és impossible

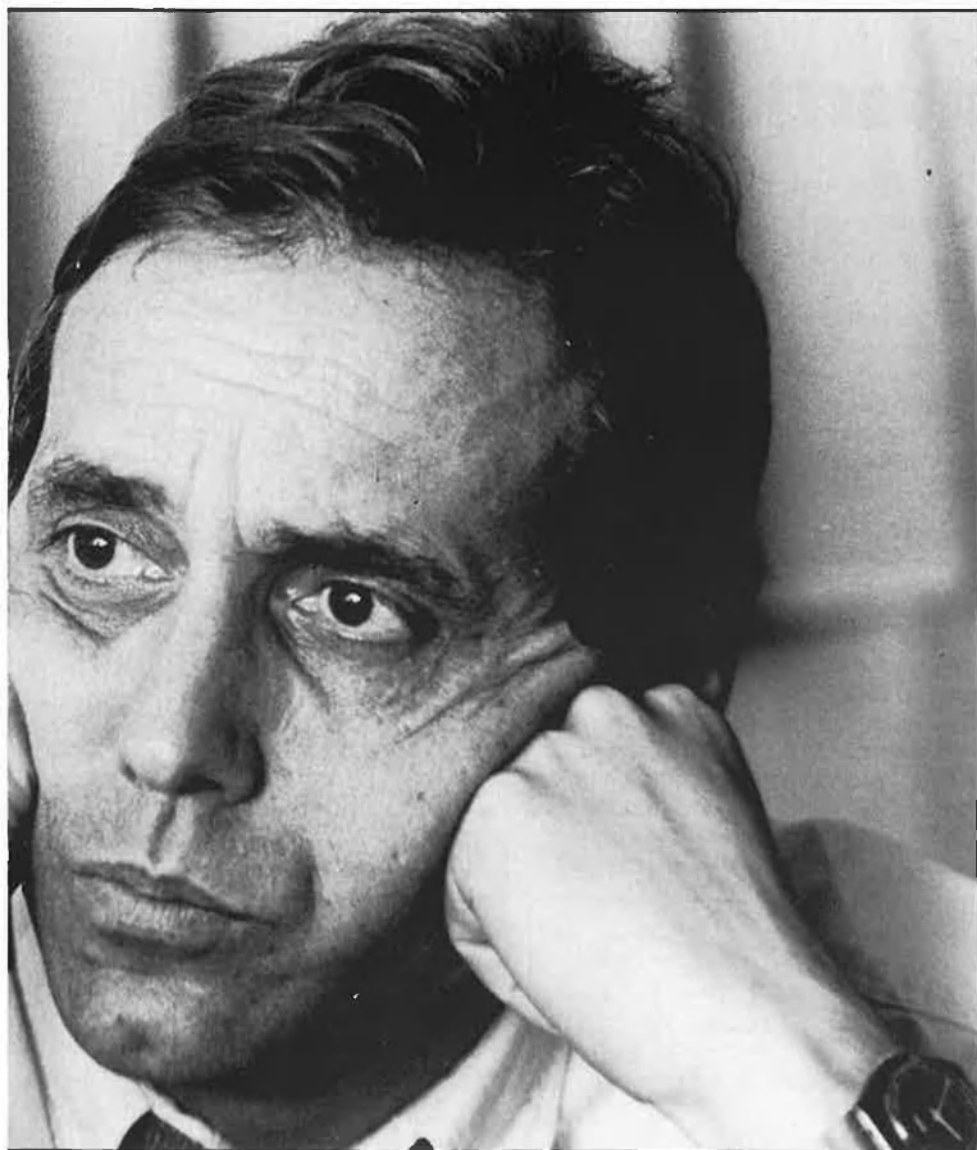
DOMENÉ D'UBERT

que hi hagi el dilema del que representa els interessos del progrés.

—*Però en aquest país hi ha una sensibilització pel tema nacional molt arrelada...*

—Mira, no es tracta de fer una operació per demostrar la nostra puresa de sang nacionalista. Nosaltres proseguirem la nostra tasca, tal com la pensem sincerament. No es tracta d'insistir en les etiquetes, sinó en els resultats de cadascú. Lògicament, hi ha tensions i contradiccions, però també uns resultats.

Mira, en aquest partit hi ha un company, que és en Pep Jai, que pertanyia al POUM i quan va fer l'opció cap al socialisme ho explicava molt gràficament: «el dia que em vaig adonar que estava tocant el violí en la cantonada sol, i la música del violí era perfecta, d'una melodia esplendorosa, però que estava sol, vaig comprendre que no es tracta de fer bona música, sinó d'obtenir resultats concrets». Doncs, això és prou clar.

El nostre discurs pot ser, i ho és sovint, contradictori, més difícil que el discurs d'una individualitat aïllada o d'un petit grup que pot aparèixer amb tota la coherència ideològica, però en definitiva —fins i tot des d'una òptica patriòtica— el balanç positiu es veurà per les anàlisis d'uns resultats que hagin portat a terme una generació o en un període històric.

Som a l'any 1986, a Europa Occidental, amb una quantitat de problemes socials, culturals, de tota mena. Problemes extraordinàriament difícils i apassionants. La resolució d'aquests problemes depèn de la nostra capacitat. ¿Per què no parlar d'aquests problemes, en lloc d'instal·lar-nos en discussions dels grans principis sagrats de puresa?

—¿L'interessa el fenomen independentista?

—Sí.

—¿El preocupa?

—No. Crec que reflecteix unes circumstàncies determinades que corres-

ponen a una situació conjuntural. No hi sé veure un procés en creixement, en la mesura que no hi ha projecte polític; jo crec que les opcions creixen quan tenen aquest projecte. Electoralment, és imperceptible.

—Després dels primers contactes amb el PSUC, ¿com veu la relació amb aquest partit?

—El PSUC té un dilema molt important. Important per a ells i per a nosaltres, que és veure quina orientació estratègica agafa. Té dues alternatives: la de l'apropament cap als soviètics i l'aliança amb els nacionalistes-pseudo-independentistes, o bé la de reafirmar la seva autonomia i el diàleg amb els socialistes.

Les dues opcions em semblen bastant antagoniques. Nosaltres desitjaríem que fos la segona, però és una opció per a la qual l'actual direcció del PSUC requeriria un gran coratge, perquè potser seria anar contra corrent d'una gran part de quadres i de bases. Comprendc que es tendeixi a

«La unitat socialista va ser una opció correcta, intel·ligent».

creure que podran recuperar posicions a mesura que els socialistes s'aflebeixen. Crec que han de superar la síndrome, perquè es basen en un raonament que no és encertat. Has de creure que no faig un plantejament tàctic, sinó que això que et dic —ho crec sincerament— és necessari que passi per a la recuperació del PSUC.

—¿I respecte als Països Catalans, el PSC té alguna posició concreta?

—La idea de Països Catalans, formulada en una expressió que jo crec que hauria estat molt més fructífera, ve de l'àrea socialista catalana, del Front de la Llibertat, del Moviment Socialista de Catalunya —tot i que no m'hi posaré fort, perquè, amb això de les paternitats, no se sap mai— on es formulava amb una altra idea, la dels Països de Parla Catalana. El Front de la Llibertat va ser la primera iniciativa de resistència contra el franquisme que es desenvolupà en aquest àmbit. Nosaltres reconeixem una unitat lingüística, una unitat cultural, la possibilitat concreta d'avançar en aquest camp. També fem un balanç del que han estat aquests anys de democràcia, i ens preguntem fins a quin punt al País Valencià i a les Illes el desenvolupament d'un discurs ultrancista de nacionalisme de Països Catalans ha creat tensions i uns anticossos terribles.

Per tant, ens movem molt en la línia de considerar l'actual etapa històrica de plantejament de l'autogovern a Catalunya, al País Valencià i a les Illes amb els seus estatuts corresponents que han estat votats per majoria. I el desenvolupament de tots els llaços i les iniciatives que afavoreixin la unitat de la llengua i el diàleg cultural en l'àmbit dels Països de Parla Catalana o, si vols, dels Països Catalans.

—En la seva vida política vostè ha tingut vincles amb el País Valencià amb gent que actualment està situada en llocs molt distints. En el cas de Vicent Ventura, sembla que van fer força activitat clandestina junts...

—Ui, a mi em sap greu, perquè, per exemple, en Ventura fa temps que no el veig. La unitat socialista va ser un procés molt dur, ja ho he dit abans, tant a Catalunya com al País Valencià. Aleshores, ens vam trobar gent amb la qual havíem tingut coincidències molt fortes en el passat, en el franquisme, posicions comunes i, després, ens vam trobar col·locats en projectes molt diferents, i és clar, ¡això és fotut! □